

MAGYAR LAPOK

XII. évfolyam, 204 (3366) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, Telefon: 12-27.

„Duce! Duce!“ kiáltásokkal ünnepelte Róma, Milanó és Toríno népe Mussolini kiszabadítását

**Kitűzték a fasizta lobogót a szétbombázott városrészek romaira — A háború egyik legnevezetesebb hőstettének mondja az angol híroroda is a német vállalkozást
Kesselring csapatai megállították a Salernónál és Nápolynál partraszállt erőket**

Róma. (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: A mostani háborúnak még egyetlen híre sem keltett Rómában akkora izgalmat, mint a Mussolini kiszabadításáról szóló. Éjszaka a német véderőnek hangszórós gépkocsijai járták be a várost és így tudatták a hírt a közönséggel. Rövid idő alatt a kihalt utcákat nagy néptömeg lepte el, amely a Piazza Venezia felé egyetlen hatalmas sokasságá sereglett össze, a történelmi nevezetességű erkély alatt, amelyről Mussolini az olasz nemzet életének döntő pillanataiban annyiszor szólt a nemzethez. A tömegből ismételtel felharsant a régi kiáltás: Duce! Duce!

Milanóban, mint onnan jelenti, éjjeltájt futóútként terjedt el a szabadulás híre. Bár a hadiállapot következtében éjjel nem lehet mutatkozni az utcán, a lakosság mégis tömegesen a Dómtérre sietett. A német katonák és az olaszok között megkapó jelenetek játszódtak le, melyek a szívélyes együttérzésből fakadtak. Torinóban hétfőn reggel tudta meg a lakosság a Duce kiszabadulásának híreit. A munkásokkal falragaszok tudatták az eseményt. Hamarosan nagy tömegek lepték el az utcákat, mindenki élénken tárgyalta az eseményt. Az utcákon menetek alakultak a fasizta harcikötélkezők tagjaiból. Az angolszász támadások által elpusztított városrészek romjain kitűzték a fasizta zászlókat.

Amsterdam. (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: Mussolini kiszabadítása kétségtelenül a mostani háborúnak egyik legvakmerőbb és legnevezetesebb hőstette. — jelenti az angol híroroda Mussolini kiszabadításával kapcsolatban.

Igen nagy politikai és katonai kihatása lesz a Duce kiszabadításának

Berlin. (MTI.) Az Interinf jelenti: A Duce kiszabadításáról szóló jelentés Berlinben valóságos bombaként hatott. A Duce sorsáról legutóbb érkezett jelentés még azt mondta, hogy az angol hírgyűjtők közlése szerint a Badoglio-kormány kezében van és ki fogják szolgáltatni a szövetségeseknek. Ez a közlés szombaton este jelent meg. Annál meglepőbb hatott vasárnap este a német rádióknak a Giovinezza hangjai mellett felolvasott különjelentése, amely a Duce kiszabadításáról adott hírt. Berlinben természetesen rendkívül feszült érdeklődéssel várják a közlést a kiszabadítás drámai lefolyásának részleteiről.

Mussolini kiszabadításának következményeit még nem lehet áttekinteni, de bizonyos, hogy igen nagy politikai és katonai kihatással fog járni. Berlinben feltezik, hogy az olasz népre mély benyomást fog gyakorolni a kiszabadítás

ténye, amely éppen azon a napon történt, amelyen a fegyverszünetnek lezáró és szegyetlenes feltételeit nyilvánosságra hozták. Az olaszok ismét vissza fognak emlékezni arra a férfira, aki 20 éven át nagy vezérük és államférfi volt. Berlinben tudták, hogy Badoglio utasítására a Duce tartózkodási helyét állandóan változtatták. Ezenkívül a Badoglio kormány állandóan hamis híreket terjesztett hollétéről, hogy híveit félrevezesse és felkészültesse a Duce kiadására, amire névze a fegyverszüneti tárgyalások titkos záradékában megegyeztek. Hogy ez a mérénylet az utolsó pillanatban meghiusult, az egyedül a német véderő gyors beavatkozásának köszönhető. Minden nehézség ellenére sikerült kipuhatolni tartózkodási helyét s a rendkívül szigorú őrizetből kiszabadítani és a Badoglio kormány béklyóitól megmenteni.

Zavargások törték ki Korzikában (?)

Lisszabonból jelentik: (MIT) A brit hivatalos rádiószolgálat közlése szerint Eisenhower a szövetségesek főhadiszállásán újságírók előtt kijelentette, hogy az olaszokkal kötött fegyverszüneti egyezmény egynéhány pontja most az események alakulása folytán szemmel láthatóan alkalmazhatatlan. A német erőket Olaszországban eléggé megerősítették ahhoz, hogy Olaszországot lényegében megszállt orszá-

gá tegyék.

Chiassoból jelentik: (B. T.) Észak-Olaszországban — az ide érkezett jelentések szerint — a helyzet meglehetősen kuszult. Milanóban továbbra is olaszok gondoskodnak a rend fenntartásáról. Német repülőgépekről röpíratokat dobtak le, amelyek rendre és nyugalomra írták a lakosságot. A röpíratokat az északolaszországi fasizta kormány adta ki. Torinóban a német

csapatokat páncélos és légikötélkezőkkel erősítették meg. Az elszigetelt olasz csapatok lőszer- és élelmiszerhiánya nagy. Számos katona eldobta fegyverét és polgári ruhában tért vissza lakóhelyére. Sok helyen a német parancsnokság szőlította fel a leszerelt olaszokat a hazatérésre. Az utcákon volt katonák, szövetséges hadifoglyok és menekültek ezrei özönlenek, akik lakóhelyüket, vagy pedig a svájci ha-

tárt akarják elérni. A szociáldemokratapárt, a kereszténypárt és a liberális párt tagjai, akik Badoglio mellett foglaltak állást, most sok helyen menekülnek. A Tribune de Geneve nizzai jelentése szerint Korzikáról a legkülönbözőbb híresztelések vannak. Az olasz megadása hírére állítólag zavargás tört ki. A sziget különböző helyein összeütközések voltak franciák és olaszok között.

Londonban alábbhagyott kissé a győzelmi mámor

Zürich. (MTI.) A Die Tat londoni tudósítója jelenti, hogy az olaszországi német ellenrendszabályok gyorsasága bizonyos mértékig mérsékli ugyan az első napokban Londonban tulzott mértékben jelentkezett derülést, azonban a londoni hangulat inkább bizakodónak mondható. Róma német megszállása váratlan ütés volt ugyan, de ezt a hatást kissé enyhítette a tarantói partraszállás és még inkább az olasz flotta Maltába való megérkezésének híre. Sok helyen az a felfogás, hogy Dél- és Közép-Olaszországban késleltető akciónál több nem várható a németek részéről. Bizonyos azonban, hogy Churchill Amerikából való hazatérésekor nem fogják olyan mértékben üdvözölni, mint az a győzteseknek kijár és mint arra még

csütörtökön számítani lehetett volna. Az is bizonyos, hogy az alsóházban éles bírálatok fognak elhangzani.

Palmából jelenti az Exchange hírgyűjtő, hogy azokból a rendkívüli rendszabályokból, melyeket a hatóságok Palermóban tettek, a lakosság arra következtet, hogy a király, a királyné, a trónörökös, Badoglio és Ambrosio tábornok Palermóban tartózkodnak. Azt hiszik, hogy Palermo lesz az olasz kormány szükség székhelye.

Lisszabon. (TL.) Palmából érkezett jelentés szerint a spanyol parancsnokság az ottani kikötőbe menekült 7 olasz hajó kapitányát felszólította, hogy 24 órán belül folytassák útjukat. Az olasz hajók a Baleari szigetekről Gibraltár felé indulnak.

22 olasz hadihajó futott be eddig Malta kikötőjébe

A Pest írja: Zürich jelentés szerint Salerno és Nápoly között tegnap reggel óta igen jelentékeny német páncélos és gyalogos csapatok azokkal az amerikaiakkal, akik Salernóban a nápolyi öböl déli részén szálltak ki, Kesselring tábornagy csapatai erős gépsített tüzérség és nagy légierő támogatásával megállították a két partraszállt oszlopot, melynek egyesülését megakadályozták.

Berlnből jelentik: (B. T.) A szövetséges főhadiszállásról érkezett jelentés szerint eddig legalább 22 olasz hadihajó futott be a méltai kikötőbe. Összesen 38 nagyobb egység, valamint sok kisebb hajó és tengeralattjáró tetteleget Cuningham tengernagy felszólításának.

A szövetségesek szárazföldi hadműveleteiről hétfőn reggel jelentették, hogy Taranto és Brindisi megszállás-

után a Sik hadsereg a brit hajóhad védelme alatt az olasz hadihajók támogatásával megszállta Bari hadikikötőt. Brit hadihajók befutottak a bari kikötőbe és igen jelentős számú szövetséges csapat most közeledik erre felé. A szövetségeseknek Brindisi és Bari megszállásával lehetőségük nyílik a Balkán elleni támadás megindítására.

Eisenhower főhadiszállásáról érkező jelentés szerint az amerikai 5-ik hadsereg a Nápoly és Salerno közötti részen a németek heves ellenállásába ütközött. A jelentés kiemeli a németek töretlen harc szellemét. Mindazonáltal a szövetségesek lassan, de állandóan nyomulnak az ország belsejébe, bár minden lépésnyi helyért súlyos harcot kell vívniük. A németek jól álcázott állásokban erős páncélos egységeket vonultatnak fel.

Német ejtőernyősök és a fegyveres SS emberei kiszabadították Mussolinit

Badoglio már augusztusban felajánlotta az angolszászoknak a Németország elleni egyesülést. Közzétették a fegyverszüneti feltételeket

Berlin. (MTI.) Különjelentés. A Führer főhadiszállásáról jelentik a Német Távirati Irodának: Egy német ejtőernyős csapat és a biztonsági szolgálat, valamint a fegyveres SS emberei vasárnap vállalkozást hajtottak végre az áruló csoport fogságában levő Duce kiszabadítására. A rajtaütés sikerült, a Duce szabad. Ezzel meghiusult a Badoglio kormányának az a megállapodása, hogy kiszolgáltatassa a Ducet az angoloknak és amerikaiaknak.

A szovjet kormányt állandóan tájékoztatták a fegyverszüneti tárgyalásokról

Amsterdam. (MTI.) A Német TI jelenti: A brit híroroda diplomáciai tudósítója így számol be Badoglio meghódolásáról: A tábornagy augusztus közepén tájékoztatta a brit kormányt arról, hogy hajlandó a szövetségesekkel egyesülni, mielőtt partraszállnak Olaszországban. Ez az önzantából elhangzott kijelentés vezetett a fegyverszünet megkötésére. A dráma főcselekményének színhelye Lisszabon volt. Volt azonban előzménye augusztus első hetében, körülbelül egy héttel Mussolini bukása után. Akkoriban az olasz kormány utasítására olasz diplomaták két csemleges országban érintkezést kerestek brit megbízottakkal. Mindkét helyen kijelentették, hogy a helyzet Olaszországban kölségbecjítő. Augusztus közepén még egy olasz tábornok jelentkezett Moore madridi nagykövetnél Badoglio meghatalmazó levelel. Másnap pedig Cambell lisszaboni angol nagykövetnél. A tábornok kijelentette, hogy Badogliótól felhatalmazása van annak közlésére, hogy a szövetségesek olaszországi partraszállása esetén a kormány hajlandó velük Németország ellen egyesülni.

Badoglio közlését továbbították Londonba, onnan Washingtonba. Ertesítették Eisenhower és a szovjet-kormányt is. A brit és amerikai kormány elhatározta, hogy az olasz tábornok utján tájékoztatja az olasz kormányt a feltételekről. Majd a tábornok Sziciliába ment az olasz kormány válaszával. Sziciliában Eisenhower képviselői fogadták és a válaszában közölték, hogy az olasz kormány a szövetségesek olaszországi partraszállása előtt nem teheti közzé a fegyverszüneti megállapodást. A fegyverszüneti megállapodást Eisenhower és Alexander jelenlétében Eisenhower vezérkarának főnöke és Castellano olasz tábornok, aki állítólag Badoglio vezérkari főnöke volt, szeptember 3-án aláírta és szeptember 8-án közzétette. A szovjet kormányt és a dominiumok kormányait szeptember 8-án tájékoztatták a tárgyalásokról.

A Badoglio-kormányval kötött fegyverszünet feltételei

Amsterdam. (MTI.) A Német TI jelenti: Az angol hírszolgálat jelentése szerint Londonban vasárnap közzétették a Badoglio-kormányval kötött fegyverszünet feltételeit. A fegyverszüneti okmány szövege a következő:

Előretölt szövetséges főhadiszállás.

Szeptember 11-én. Eisenhower tábornok képviselői és Badoglio tábornagy képviselője szeptember 3-án, a katonai fegyverszünet következő feltételeit irták alá:

1. A fegyveres olasz haderők azonnal beszüntetnek minden ellenséges cselekményt.

2. Olaszország a lehetőségek keretein belül mindent megtesz, hogy megfossza a németeket bármiféle könnyítésektől, melyek részükre az egyesült nemzetek elleni harcokban előnyösek lennének.

3. Az egyesült nemzetek valamennyi hadifoglyát vagy internáltját azonnal át kell adni a szövetséges főparancsnokságnak. Sem most, sem pedig bármely más időpontban nem szabad hadifoglyokat vagy internáltakat Németországba vinni.

4. Az olasz hajóhadnak és az olasz légióerők átadás céljából azonnal azokra a helyekre kell menniük, melyeket a szövetséges főparancsnokság a lefegyverzés részleteiben előír.

5. Az olasz kereskedelmi hajóhadat a szövetséges főparancsnokság, a katonai flottaprogram végrehajtása céljából elrekvirálhatja.

6. Korzikát és az egész olasz területet, az olasz szigeteket és az olasz szárazföldet azonnal át kell adni a szövetségeseknek abból a célból, hogy hadművelati támaszpontokat létesítsenek, vagy más olyan célokra, melyeket a szövetségesek szükségeseknek tartanak.

7. Haladéktalanul biztosítani kell a szövetségeseknek a szabad bevonulást az olasz területeken levő valamennyi repülőterre és hajóhadtámaszpontra, tekintet nélkül arra, hogy milyen ütemben tisztították meg az olasz földet a német csapatoktól. Ezeknek a kikötőknek és repülőtereknek az olasz fegyveres erő védelmé alatt kell állaniuk mindaddig, amíg a szövetségesek maguk átveszik ezt a funkciót.

8. Az olasz fegyveres erőknek haladéktalanul Olaszországba kell visszavonulni, mindazokról a hadszínterekről, melyeken ez idő szerint állanak.

9. Az olasz kormány biztosítékot ad arra, hogy amennyiben szükséges, a rendelkezésre álló valamennyi haderő a fegyverszüneti feltételeinek haladéktalan és pontos végrehajtására felhasználja.

10. A szövetséges haderők főparancsnoksága fenntartja magának a jogot, minden intézkedés megtételére, amely véleménye szerint szükséges lehet a szövetséges haderők

nek védelme és érdekei szempontjából a háború folytatása érdekében. Az olasz kormány a maga részéről kötelezi magát, hogy elfogad minden közigazgatási vagy egyéb hatóságot, melyet a főparancsnokság szükségesnek tekint. A főparancsnokság mindenek előtt szövetséges katonai kormányt állít fel Olaszországnak azokon a területein, amelyeken ilyen intézkedést a szövetséges nemzetek katonai szempontból szükségesnek tartanak.

Törökország beszüntette az Olaszországba irányuló kivitt

Szofia. (MTI.) Péntek óta a bolgár hadsereg megkezdte a megszállás kiterjesztését a Balkánon. Elsősorban arról a területről van szó, ahol a bolgár népi aspirációk nyugati határa van, melyet az 1941 évi jugoszláviai hadjárat alkalmával a volt dél-szerbiai területekből levágyva, Albániához csatoltak. Ez a hegyység a Sari hegyiségtől délkeletre az Ochrida-tóig húzódik. Valószínű, hogy a közeljövőben a bolgár csapatok ki fogják terjeszteni a Vardar folyótól nyugatra is megszállásukat. A megszállás déli határa a Bisztrica folyó lenne, ami ismét a bolgár népi aspirációk határát jelzi.

Lisszabon. (MTI.) Badoglio tábornagy szombat este egy ismeretlen adóállomásról rádióbeszédet intézett az olasz néphez. Megemlítette, hogy parancsot adott az olasz haderőknek, ne szálljon szembe a szövetséges csapatokkal és álljon elien minden más támadásnak. Ugyanez a rádióállomás közölte az olasz király kiáltványát, melyben Vittorio Emanuele bejelentette, hogy a kormány tagjaival és magasrangú katonai személyiségekkel együtt elhagyta Rómát és az ország egy másik helységében tartózkodik.

Istanbul. (MTI.) A Német TI jelenti, hogy az újabb események következtében az Olaszországba irányuló török kivitt beszüntették.

Stockholm. (MTI.) Mint egy svéd híriügynökség jelenti, valamennyi olasz csapatot, mely Romániában volt lefegyvereztek. A katonákat internálták. Nagyobb számú olasz tiszt és közlegény, főként a Romániában tartózkodó olasz légióerők tagjai a román véderő rendelkezésére bocsátották magukat.

Szeptember 17-én, pénteken este 8 órakor
a Szigligeti Színházban

a budapesti
Filharmoniai Társaság

EGYETLEN HANGVERSENYE

dr. Dohnányi Ernő

főigazgató személyes vezetése alatt.

Elővételi pénztár a színháznál. Tel. 25-30

Teljesen megsemmisítettek a németek egy szovjet páncélos dandárt

A középső szakaszon bevetett újabb szovjet erőket körülzárták, Novoroszijszk nyugati részén partraszállt csapatokat megsemmisítették

Az olasz szárazföldön kemény harcok dúlnak

Berlin. (MTI.) Az Interinf jelenti: Novoroszijszk térségében az ellenség újabb erősítéseket vetett a küzdelembe. A heves harcok során a kikötő nyugati részén partraszállott ellenséget megsemmisítettük. Egy nagy harcierőjű szovjet csoport megadta magát. Az Azovi-tengertől a partoktól északnyugatra kialakult arcvonalon a szovjet Marjupoltól nyugatra újból megkísérelte, hogy a németek hátában megvesse a lábát. Német és szövetséges csapatok azonban lendületes támadással teljesen meghiúsították a vállalkozást. Innen északra egy szovjet páncélos dandárt teljesen megsemmisítették. A szovjet itt 98 harcokcsit veszített. A középső szakaszon újabb szovjet erőket vetettek harcba, amelyeket azonban körül-

zártunk. 2 szovjet lövészadosztályt szétvertünk és megsemmisítettünk 15 páncélost. Charkovtól nyugatra a szovjet már csak kisebb erőkkel összefüggéstelenül támad és 15 páncélost veszített. Német ellenlökések közben 38 szovjet páncélost megsemmisítettünk.

Berlin. (MTI.) Az Interinf jelenti: A Roszlav-Moszkva közötti vasútvonaltól délre ideiglenesen komolyra fordult a helyzet. Szovjet részről sikerült a német állásokba be nyomulniok, azonban oldaltámadásokkal megsemmisítettük őket. Este már helyreállították a német főarcvonalat. 31 szovjet harcokcsi, sok hadifogoly és különféle hadianyag került német kézre.

Német légelhárítók nagy sikerei a partraszállító ellenséges hajóhaddal szemben

Berlinből jelentik: (MTI.) A Német TI jelenti: Német csatarepülők szombaton alacsonyán szállva támadást intéztek a Salernoi öbölben az ellenséges partraszállási műveletek ellen. Tűlhalálakat értek el a partraszállásra épített 2000 tonnás gyors szállítóhajón, amelyről éppen akkor csapatokat és páncélosokat készítettek kirakni. Az ellenség tekintélyes veszte-

séget szenvedett emberben, fegyverben és anyagban.

Az 57-ik légelhárító ezred útegei egészen különleges sikereket értek el. Az ezred szeptember 8-ra virradóra a Salernoi öbölben leküzdötte az ellenséges partraszállást. Nehéz ágyú már idejekorán a legjobb sikerrel le tudták küzdeni az ellenség partraszállítását végző bárkákat, amelyek az ellenséges

és szállítóhajókat súlyestettek el, az ezred útegei 7 óras tűzvérségi harcban megsemmisítettek egy ellenséges cirkálót, egy rombolót, egy teljesen megakart szállítóhajót, valamint 8 partraszállító bárkát. Ezenkívül tüzelésükkel felgyújtottak egy másik nagy szállítóhajót.

Lisszabon. (MTI.) Az angol hírszolgálat istanbuli jelentése szerint a Samos szigeten működő olasz megszálló hatóságok a közigazgatást a görög hatóságoknak adták át, majd Cyprus szigetre repültek.

Brindisit és Catanzarot elfoglalták az angolszászok

Berlin. (MTI.) Az Interinf jelenti: A Kalabria déli csücséről előrenyomuló angol hadosztályok ismét súlyos harcban állanak német utóvédekkel. Az angol támadás ismét megakadt. Tarantótól északra és északnyugatra az angolok Badoglio árulása után, az ott állomásozó olasz hajóegységek támogatásával harc nélkül szálltak partra. Az inváziós csapatok olyan elszánt német ellenállásba ütköztek, hogy súlyos veszteségeik miatt kénytelenek voltak magukat kedvezőtlen terepen beásni. Salerno térsé-

gében angol kötelékek heves támadásait sikeresen visszaverték a német csapatok. Salernótól délre a német biztosító csapatok kemény harcban állnak az északamerikai partraszállott erőkkel, melyek az elmúlt két éjszakán további jelentős erősítéseket kaptak.

Lisszabonból jelentik: (MTI.) A brit hírszolgálat algiri jelentése szerint a szövetséges főhadiszállás közölte, hogy az angol-amerikai csapatok elfoglalták Brindisi városát és kikötőjét. Caanzarot szintén birtokukba vették.

Háborús külsőt ölt a portugál főváros

Lisszabon. (MTI.) A Német TI jelenti: Lassanként a portugál főváros is háborús külsőt ölt. A hivatalos lap rendeletet közöl, amelynek értelmében a nagy ősz hadgyakorlatokkal kapcsolatban Lisszabonban is megtekinthetők a közterületek, melyekre hadiállapotban sor kerülhet. Ezek közé tartozik a műemlékek biztosítása homokzsákokkal, az ablakok elsötétítése stb. A gyakorlat idejére az utcai világítást is kikapcsolják. Ez intézkedések nemcsak ideiglenesek, hanem azt a célt szolgálják, hogy a város bármikor fel legyen készülve a támadásra. Az intézkedések természetesen csak megelőző jellegűek és a lakosság is így értelmezze őket. Első részük végrehajtása szeptember 21-ére ér véget.

Súlyos veszteséget okoztak a japánok a Laenál partraszállt amerikai csapatoknak

Tokio. (MTI.) A Német TI jelenti: Szeptember 9-én egy nagyobb japán kötelék támadást intézett az Uj-Guineában levő Herauke ellen és 15 ellenséges repülőgépet megsemmisített a repülőtéren. A katonai berendezések nagy részét felgyújtották. A felszállott ellenséges vadászipilóták közül négyet lelőttek. Valamennyi japán repülőgépet visszatért támaszpontjára. A Laenál partraszállott ameri-

kai csapatok súlyos veszteségeket szenvedtek, amikor Laenál át akartak kelni a folyón.

Nanking. (MTI.) A Német TI jelenti: Mint a Central Press jelenti, szeptember 9-én tíz csunkingi szolgálatban álló amerikai repülőgép támadta Kantont. Azonnal japán repülőgépek szállottak fel és négy ellenséges repülőgépet lelőttek.

Téli óvócikket lehet küldeni a hadműveleti területre

A kereskedelmi és közlekedési minisztérium téli óvócikk tartalmú csomagok küldését engedélyezte a hadműveleti területre. E rendelet szerint a hadműveleti területen lévő magyar tábori postaszámmal rendelkező honvédek, továbbá munkaszolgálatos egyének részére egy darab téli ruhanemű és egyéb téli óvócikket tartalmazó csomag küldhető.

E csomagok kizárólag szeptember hó 10-e és szeptember 30-a között adhatók fel. A csomagokat vidéken bármely postahivatalnál, Budapesten azonban csak a Budapest 72 és a Budapest 53 számú postahivataloknál lehet feladni.

A vidéki postahivatalok e csomagokat naponta általában csak délelőtt folyamán (13 óráig) veszik fel.

A csomagok súlyhatára 10 kg, azokat tábori postai szállítóveléssel kell feladni. A téli óvócikk tartalmú csomagok

feladásához sem kékezimű bélyegjegy (bélyegzőszelvény), sem külön engedély nem szükséges.

A csomagokban kizárólag csak téli ruhaneműek és téli óvócikkek küldhetők (pl. ujjes, irhamellény, bekecs, bundabélés, téli ing, alsónadrág, téli harisnya, kapca, keztyű, haskötő, térdmelegítő, érmelegítő, fülvédő, nyakszál, takaró, meleg sapka, kucsma, hősapka, csizma, cipő, melegítő készülék, hópalack.)

A csomagok burkolata csak szák, vagy erős vászon lehet.

A csomagokat a feladásnál nyitva kell bemutatni és ellenőrzés után lehet lezárni (bevarrni.)

A csomagokon és azok szállítólevelein a feladók feltűnő módon, lehetőleg piros színű írónnal „Téli óvócikk” megjelölést tartoznak feltüntetni.

!! Megérkeztek !!

TIP-TOP

revüműsor keretében

4 Therons 4

a világ legnagyobb komikus biciklista csoportja és a

4 HOPY-KIOWA 4

a vadnyugat gyermekei

! Az új, nagyszerű kísérő műsor !

Szigligeti Színház

szep 25 30

„Mi csak arra törekszünk, hogy ebben a pusztító viharban megőrizzük a független magyar nemzeti államot”

Lukács Béla miniszter beszéde a Kormányzóhelyettes zentai emlékművönk felavatásán — Ulllein-Reviczky Antal Sopronban, Szinyei-Merse Jenő Kolozsváron beszélt a magyar egységről és a magyar hűségről

Zentáról jelentik: (MTI) Vasárnap ünnepélyes külsőségek között avatták fel Zentán vitéz Horthy István hűsi halált halt kormányzóhelyettes emlékművét.

Az avatóbeszédet vitéz Lukács Béla tárcanévküli miniszter, a Magyar Élet Pártjának országos elnöke mondta.

— A megelőző világháború — mondta — éppen úgy, mint a most dúló világháború, magyar áldozatokat is kívánt, mert mi sohasem maradhattunk ki az európai történelem nagy harcából. Mi mindig vérrel, harcval, munkával és nemzetünk hősi akaratának acéljával ezereztünk meg mindent, amire ennek a nemzetnek szüksége volt a becsületes élethez. Vitéz Horthy István ennek a magyar sorsnak volt osztályosa és halálával is ennek lett kifejezője. A magyar sors hajójának kormányosa fémeltőságu urunk kezében van. A Horthy-név ma megtestesítője a magyar sorsnak, öszefoglalója nemzeti céljainknak és feladatainknak. Ez a név a mai magyar élet legszebb szibóluma és jövődönknek legnagyobb ígérete.

— Magyarország — folytatta — a most folyó küzdelemlen kezdeményező szerepet nem játszott, a döntő eseményeket sem tudjuk befolyásolni. Mi csak arra törekszünk, hogy ebből a pusztító

viharból, eszmék és érdekek harcából, a szenvedélyek és gyűlöletek poklából kiemeljük a magyar gondolatot és megőrizzük a független magyar nemzeti államot. Primus inter pares kívánunk lenni Európának ezen a részén, ahol történelmi helytállásunkkal több, mint ezer éven át jogot szereztünk a nemzetnek. Mi mindenkor reális értékre szántottuk le mindazokat a gondolatokat, eszméket és célokat, melyeknek hulláma kívülről átesapott a magyar határon. Mindenkor ellene voltunk minden veszélyes túlzásnak, minden romboló gondolatnak. A nemzetközi körök túlzásait éppen úgy nem voltunk hajlandók megtérni saját nemzetünkben, mint ahogyan sohasem adtuk át magunkat a túlzott nacionalizmus kilengéseinek. Független és szabad Magyarország, szabad és szociális jóléthez élő nép az a gondolat, amelyért érdemes és szent dolog volt meghalni, de érdemes és nagyszerű érzés küzdeni érte ma is, amikor a nagy pusztulásban, az emberiség véres harcában ez minden vigaszunk és minden menedékünk. Ez előtt az emlékmű előtt megfogadjuk, hogy szent hazánk, nemzetünk szabadságát és függetlenségét ha kell, vérünk hullásával is meg fogjuk védeni.

Magyarország most sem adja oda magát a konjunkturának

Sopron. (MTI) A soproni munkanét keretében szombaton este 7 órakor rendezte meg igen nagy érdeklődés mellett a Frankenburg irodalmi kör estjét. Az esten résztvett és nagy tetszéssel fogadott beszédet mondott Ulllein-Reviczky Antal rk. követ és meghatalmazott miniszter. Beszédében többek között rámutatott arra, hogy a magyarság a történelem folyamán harcolt, vesztett, pusztult; mindent Európáért. Egy nagy francia történetíró, a magyarság történelmének tanulmányozása közben, így sóhajtott fel. Mikor fogja egyszer Európa ennek az áldott népnek meghálálni, amit érte tett? Szépen meghálálták Trianonban! De Trianon után is, nem kellett volna egyebet tennünk, mint mások példáját követve, behódolnunk a trianoni uraknak. Trianon után a magyarság volt az egyetlen, mely soha, egy pillanatra sem ingott meg, az alkudozás te-

rére soha egy pillanatra sem lépett. Most is, a jövőben is voltának alkalom a konjunkturára. A magyarság azonban most sem adja oda magát a konjunkturának. Most is követi évszázados hagyományokon nyugvó politikáját és épen ezért megbízható barát a magyar, mert mindenki tudhatja róla, hogyha egyszer elhatároz valamit és valakit barátjának fogad, akkor az nem anyagi előnyök miatt történt. Ki fog tartani mellette nemcsak akkor, ha neki jól megy, hanem akkor is, amikor a barát hajban van. Azok az erények, amelyek a mi elmúlt ezer esztendőnkben kitöltik, biztosítékot nyújtanak nekünk arra, hogy legalább is még egy újabb ezredévet fogunk edes magyar hazánk, keresztény egyházunk és egész Európa javára eltölteni, amennyiben a Mindenható Igazságos Isten is úgy akarja.

Szinyei-Merse miniszter az Erdélyi Párt nagyválasztmányának gyűlésén

Kolozsvár. (MTI) Az erdélyi Párt parlamenti csoportja szeptember 11-én, a honvédség Kolozsvárra történt bevonulásának harmadik évfordulóján ülést tartott, melyen a párt törvényhozó tagjai közül ötvenen vettek részt.

Teleki Béla gróf elnök beszámoló beszéde után, Mikó Imre dr. a külpolitikai helyzetéről, Albrecht Dezső a belső szervezkedés kérdéseiről számolt be, majd hosszabb vita követ-

kezett, amelynek végén egységes álláspont alakult ki a magyarság valamennyi sorsdöntő kérdésében. A parlamenti csoport munkáját, a párt programja és multja alapján, a magyar öncélúság és az erdélyi politika alapelvei szerint kívánják folytatni. Ki kell küszöbölni minden olyan tényezőt, amelyek a magyar társadalmat, annak osztályait szétválasztják egymástól. Olyan pénzügyi politikát követelmek, amely eltünteti az ipari

árak és a kisemberek keresete közötti különbséget. A munkásság helyzetének okos rendezését is sürgetik. A zsidókérdést kizárólag a fajmagyarság érdekében akarják megoldani. A nemzetiségégek iránt az emberi méltóság és szabadság alapján a méltányos bánásmód álláspontjára kell helyezkednünk. A háboru utáni szociális Magyarország felépítését a párt az erdélyi szellemben kívánja szolgálni.

Az Erdélyi Párt kolozsmezei és kolozsvári tagozata vasárnap délelőtt tartotta meg nagyválasztmányi gyűlését, amelyen a kormány képviselőjében Szinyei-Merse Jenő kultuszminiszter is megjelent. Az ülés megnyitása után, Teleki Béla gróf, az Erdélyi Párt elnöke beszélt.

Beszéde elején rámutatott arra, hogy az olasz hadsereg fegyverletelével a háboru közelebb ért hozzánk. A háboru befejezése után a tárgyalásokon sulyunkat és erőnket az fogja eldönteni, hogy milyen egyseget jelentünk, milyen fegyveres és lelki erőt képvisel az ország.

Beszéde végén a párt hármas célkitűzésére mutatott rá:

1. Megtartani az erdélyi magyarság politikai, társadalmi, gazdasági és kulturális egységét.
2. A kormánnyal együttműködve, újjáépíteni Erdélyt és bekapcsolni az ország egységes vérkeringésébe.
3. Az erdélyi szellemmel szolgálni

Békéscsabán is megtartották a Katolikus Diákokon mozgalom alakuló gyűlését

Vasárnap, 12-én, délután 5 órakor a Szociális Művelődési központ dísztermében gyűltek össze Békéscsaba és a megye egyházközségeinek vezetői. A pápai himnusz elneklése után Baiczai Beliczey Miklós főispán, helyi bizottsági elnök köszöntötte a jelenlévő dr. Lindenberger János nagyprépostot és a vendégeket. Megnyitójában a nagy világegés romjai között épen kiemelkedő keresztre mutat rá, amelynek táborába kell ifjuságunkat beszervezni.

Dr. Kosztersitz József az életből vett szomorú adatokat dob a hallgatóság elé, amelyeknek fájdalmas volta éppen szeptemberben érezhető legjobban. A családapák nevében dr. Bersey Oszkár főorvos szólott. A szebb jövő építését nem végezheti néhány kiváltságos ifju, ebbe minden arra alkalmas magyar ifjunak rangkülönbség nélkül részt kell vennie. A diákokon nevelő munkája teszi őket képesek erre. A családanyak óhaját Román Pálné tolmácsolta. Az aggodó anyaszív keresetlen szavaival mutatta meg, milyen megnyugvást a biztós kezekre bízhatják a tanulmányi idő alatt. Az iparos ifjak nevében Tóth János mondott beszédet. Forray József középiskolás tanuló rámutatott a helyi iskolák se-

Magyarország átalakulását és belső megerősödését.

A párt országos elnökének beszámolója után, Szinyei-Merse Jenő kultuszminiszter szólalt fel:

A mostani rendkívül nehéz és súlyos időkben — mondotta többek között —, amelyből nemcsak mi, magyarok, de az egész világ is kivesszi a részét, csak akkor kerülhetünk ki győztesen, hogyha összefogunk és a nagy kérdésekben nem lesz közöttünk nézetkülönbség. Bizzunk az ország hivatott vezetőiben és bízva a magyarság ősi erejében, egymást megbecsülve, kezét kézbe téve haladunk azon az uton, melyet a vezetők lelkiismeretessége és felelősségtudata kijelölt. Nem lehet megengedni, hogy felelőtlenül mindenki elkezdjen a maga hőles belátása szerint politizálni és külpolitikai kérdésekben véleményét nyilvánítani, mert ez csak arra vezethet, hogy a magyarságot olyan gyáva közhangulatba hozza, amely nem méltó a magyarsághoz.

A miniszter ezután ismertette a kormány erdélyi munkáját. Felsorolta, hogy a kormány milyen nagy összegeket áldozott erdélyi közművelődési, egészségügyi és szociális intézmények céljaira. Megemlítette a többi között, hogy a nagyváradi iparos tanoncotthon félbemaradt épületének befejezése 1 millió 300 ezer pengőt, a Bábaképző Intézet korszerűsítésére 200 ezer pengőt, a Tanítóképző intézet befejezésére 400 ezer pengőt adott a kormány. Az erdélyi magyar kispolgárság iparosodásának előmozdítására az eddigieken túl, további lépéseket tesznek.

A miniszter nagy tetszéssel fogadott felszólalása után Szabó János országgyűlési képviselő, Simon Aladár, Kiss József református lelkész, Kiss Árpád országgyűlési képviselő szólaltak fel, majd a nagyválasztmányi gyűlés Nyíró József író, országgyűlési képviselő zárószavaival ért véget.

beire, ahová hatalmas tömeg diák jár vonaton sok veszélynek kitéve. Dr. Sebő Elek a helyi bizottság nevében szívesen ajánlja fel nem a filléreket, hanem a pengőket. Dománék Pál apát-plébános Békéscsaba igényét fejezi ki, hogy az ott építendő diákokonthonban kiépíthessék a keménykötésű kat. világnézetet. Dr. Hell Imre A. C. titkár ismertette az eddigi eredményeket és lelkes szavaival igyekezett a nagyszerű meginduláshoz közhangulatot teremteni. Dr. Lindenberger János nagyprépost az egyházmegyei hatóság képviselőjében megköszöni az előadók fáradságát és a jelenlévők lelkesedését. Megígéri, hogy ha kell önmegtartózkodás árán is kivesszi részüket az égetően sürgős munkából. A gyűlés a himnusz elneklésével ért véget.

Nagyváradi Városi Vasúti Üzletigazgatósága

HIRDETMENY

Ertesítjük a t. utazóközönséget, hogy f. évi szeptember hó 14-én reggeltől kezdődően a vágányépítési munkálatok miatt a villamos közlekedés a gr. ITSza István-uton előreláthatólag 10 napig szünetelni fog.

Nagyváradi Városi Vasúti Üzletigazgatósága.

„A háborús bajok nem olyanok a vármegyében, hogy legyőzhetnének bennünket“

Biharmegye szociális és közellátási helyzete az alispáni jelentés tükrében

Nagyvárad, szept. 13. Az alispáni jelentés, mely a szeptember 15-én tartandó vármegyei közgyűlésre készült, a közigazgatásnak az elmúlt félévben történt eseményeiről, érdekes adatokat és megállapításokat tartalmaz a megye közjóléti és közellátási ügyeire vonatkozólag.

Közjóléti ügyek

Az Országos Szociális Felügyelőség — írja a jelentés — a megélhetésükben veszélyeztetett s arra érdemes sokgyermekes családok megsegítésére a vármegyei Nép- és Családvédelmi Alap 1943. évi költségvetésében 1251.580 pengőt hagyott jóvá.

A Vármegyei Nép- és Családvédelmi Alap a következőkben fejtette eddig ki működését.

Házassági kölcsönt 1000—1000 pengőjével a folyó évben eddig 59 szegénysorsú új házaspár kapott.

Napközi otthon, ahol étkeztetésben és gondozásban 2140 gyermek részesült, 45 községben volt. Az erre fordított összeg 40.200 pengőt tesz ki. Az otthonok folyó évi július hó 1-én indultak meg és augusztus hó 31-ig működtek. Zsírral nagyrészt a Közjóléti Szövetkezet látta el őket.

Szegény sokgyermekes családból származó kitünő tanulók tanulmányi segélyezésére 3000 pengőt utaltam ki.

Az árvis és belviz által megrongált lakóházak kijavítása, illetve újjáépítése az anyaghiány miatt még mindig nem fejeződött be. A legszükségesebb és zárolt anyagokat, mint a téglák, cserép- és szigetelőlemez már minden községbe leszállították, illetve azok szállítás alatt vannak s megvan a legnagyobb remény arra, hogy a folyó évben minden ár-, illetve helvízes ház tető alá is kerül. Az eddigi jelentések szerint 750 javításhoz elkészült 630 és az 522 újjáépítendő házból 410 van tető alatt, illetve készült el.

A folyó évi június 16-án a vármegyén végig vonult jégvihar károsultjainak megsegítésére a belügyminiszter úrtól 8700 pengő segélyt kaptunk, amelyből 21 károsult egységben, 14 pedig különben részesült. Igényeltünk az épületkárok helyreállításához különböző anyagokat, amelyekből eddig készpénzfizetés ellenében kiutalást nyert 590.000 drb. cserép, 4500 négyzetméter ablaküveg, 20 mázsa szeg és 15 mázsa drót. Az egyes anyagokat a községeknek a kár arányában osztottuk ki.

Téli ruhasegélyezésre 30.000 pengő értékű ruhát és cipőt fogok szétosztani, melyhez az anyag már rendelkezésre áll s október hónapban kiosztásra is kerül. A sokgyermekes selyemhernyótenyésztők között az Országos Selyemtenyésztési Felügyelőség javaslata alapján 600 pengőt osztok szét.

A Közjóléti Szövetkezet működése

A Közjóléti Szövetkezet a Nép- és Családvédelmi Alaphoz különböző juttatásokra forgatóke címen 996.340 pengőt kapott s a rendelkezésére bocsájtott összegből a következőkben fejtette ki működését:

A sokgyermekes családok részére 1942. évben megkezdett 183 családi házból 8 nincs még teljesen kész, de anyaghiány miatt csaknem minden háznál van még valami hiányosság (kert, kerítés, stb.), azonban a már lakható

házakba a Közjóléti Szövetkezet igazgatósága által megjelölt családok be is költöztek.

A folyó évben 7 községben 82 ház építését vette tervébe a Szövetkezet, anyaghiány miatt azonban eddig csak 7 ház építése kezdődött meg Solyomkőváron.

Gazdasági felszerelést 10, tehenet 31, bivalyt 12 (24 bivaly), sertést 8, kisipari és kiskereskedői kölcsönt 38 sokgyermekes család kapott.

A Közjóléti Szövetkezet traktorai kisembereknek tavasszal 2597 kh. földet szántottak fel. A 19 darab traktor közül a nyáron 18 darab bérceplést és 1 darab szántást végzett.

Szövetkezet az Országos Földhitelintézet től a folyó gazdasági évre Okány községben haszonbérbe kivette az Okányi Andor-féle 1823 kh. zsidóingatlant. A rövid haszonbérleti idő miatt az ingatlan házikézelésben van.

Az idei gazdasági év végén, az elmúlt nyári hónapokban az utóbbi évek hasonló időszakában tapasztalt súlyos liszt- és kenyérellátás semmi vonatkozásban nem éreztette hatását. Az elmúlt évekkel szemben lényegesen kevesebb ellátatlan minden zavar, zökkenő nélkül pontosan megkapta az arányos igazsággal mért szükségletét. sőt július 1-ével úgy a liszt, mint a kenyér fejadagot

emelni lehetett. Szeptember hó 1-től kezdve a jó termés folyamánaképpen a lisztadagok tovább emelkedtek és illetékes helyről már ígéret hangzott el a kenyéradagok további emelésére.

Ha nem is ilyen általános, de a multal szemben mégis határozott javulás volt tapasztalható a zsirellátás terén is. E téren a legnagyobb változást az jelentette, hogy a most záruló gazdasági évben lényegesen több volt az önellátottak száma és a kisebb számú ellátatlanok kielégítéséhez kevesebb mennyiség kellett. Zsirellátás terén csak az utóbbi két hónapban voltak tapasztalható kisebb-nagyobb nehézségek, mert addig vagy a helyi, vagy a központi tartalékok kiutalásával lehetett biztosítani a lakosság szükségletét.

Az elmúlt időszak eddig szinte ismeretlen közellátási nehézsége a húsellátás terén mutatkozott. Ezzel kapcsolatban is meg kell azonban állapítani, hogy különösebb és országos veszélyt jelentő indok nem hozható fel, mert hiszen nem az állatállomány csökkenése okozta a nehézségeket. A húsellátás biztosítása érdekében a kormányhatóság két ízben is — a tavaszi és a nyári időszakra — igénybevételei rendelt el. Az igénybevételek lebonyolítása súlyos feladatok elé állította egyrészt az eljáró hatóságokat, másrészt a gazdátársadalmat. Az első

igénybevétele a körülmények kényszerítő hatása következtében gyorsan volt lebonyolítandó, a második igénybevétele számbeli nagysága miatt sokakat sújtott, mégis azt kell mondani, hogy a beszolgáltatás mértékéhez képest nagyon kevés panasz hangzott el és a beszolgáltatás mindenütt zavartalanul és hiánytalanul ment végbe. Így sikerült a honvédség szükségleteit és az országos ellátást a vármegye hozzájárulásával is biztosítani.

A közellátás területére bevont egyéb közszükségleti cikkek a már szokásos módon kerültek forgalomba és általában kielégítően biztosították a lakosság szükségletét. Az ipari cikkek közül mint elsődleges szükségletet képező közellátási tárgyak közül a cipőellátás az, ahol javulás nem észlelhető, de talán rosszabbodást sem lehet itt megállapítani.

Az közellátási közigazgatás területén a legnagyobb jelentőségű és legnagyobb horderejű munka az elmúlt időszakban az új termelési és beszolgáltatási rendszerre való áttérés, illetve a rendszernek a kidolgozása.

A helyzet — fejezi be jelentésének e részét az alispán, — minden háborús nehézség ellenére is megnyugtatóan szolgálhat mindenneknek és föltétlenül alkalmas arra, hogy a mai viszonyok között oly veszélyes kihívás mindenkitől távol maradjon, mert a háborús bajok nem olyanok, amelyek legyőzhetnének bennünket, vagy amelyeknek kiküszöbölése a nemzeti erőfeszítésnek olyan nagy mértékét venné igénybe, hogy ne maradjon megfelelő erő az egyetemes és nagy nemzeti célok kivívására.

A felekezetek közötti összefogás nemzeti fontosságát hangsúlyozták Incze Gábor ünnepélyes beiktatásán

A megye, város és az egyházak képviselői az ünnepélyen

Nagyvárad. Vasárnap délelőtt ünnepi istentisztelet keretében és az úrvárosi reformátusok templomát zsufolóság megtöltő gyülekezet részvételével iktatta be Révész dr. püspök lelkipásztori tisztébe Incze Gábor dr.-t. Révész dr. püspök és Soós István dr. ref. egyházi főgondnokkal az élen megjelent és résztvevő a beiktatási ünnepség a református egyházmegye egész vezetősége, valamint a katonai hatóságok. A polgári előkelőségek képviselőiben megjelentek Cifra Kálmán dr. vármegyei és Hlatky Endre dr. városi főispánok. Az istentisztelet után a református kulturpalotában ünnepélyes presbiteri ülés volt, melynek kiemelkedő pontjai voltak Révész dr. püspök és Soós István dr. egyházmegyei főgondnok magasszarnyalású beszédei.

— A Nagyvárad Református Egyháznak és általában a nagyvárad magyarságnak ma nevezetes napja van. Ezen a napon foglalja el az úrvárosi parokiális kör lelkészi tisztét, amely Sulyok István püspök, lelkészelnök nyugdíjazása folytán 1942. január hó 1-e óta üresen áll, az újonnan megválasztott lelkész dr. Incze Gábor, kit a nagyvárad presbiterium egyhangú lelkesedéssel hívott meg erre a lelkészi állásra, nemcsak azért, mert őt Tasnády Nagy András képviselőházi elnök, a magyar reformátusság egyik nagy vezéré ajánlotta, hanem azért is, mert Incze Gábor

eddig papi és irodalmi ténykedése, a teológiai tudományok művelése terén elért eredménye őt predestinálta erre a helyre, amelyet Sulyok István 50 esztendőig töltött be — mondotta a polgármester.

Ötven esztendő ritka nagy idő egy helyen egy lelkésznek és csak a kivételeseknek adatik meg ilyen királyi kegyelem.

Mostpedig a nagy előd után az ugyancsak nagy dolgokra elhivatott utód következik dr. Incze Gábor személyében, akinek tehetsége, képessége, a legszebb biztatást sugározza elénk.

Ezután válaszolt a polgármester az egyház helyzetét, a megszállás alatti eredményes működését, a felszabadulás után eltelt idők eseményeit, majd a következőkkel folytatta:

Az egyház helyzete a város társadalmában méltó az egyház súlyához s általános megbecsülésnek örvendő.

Mind a testvéri evangélikus egyházzal és a most alakult unitárius egyházközséggel, mind a magyar római katolikus egyházzal a legjobb és legbarátságosabb viszony áll fenn, amelynek fenn kell maradnia a jövőben is annak az áldásos szellemnek, amely a megszállás nehéz éveiben a magyar keresztény egyházakat összefogta, továbbra is fenn kell maradnia, mert a mai nehéz időkben, a lét és nemlét problémája idején, csak erős magyar összefogással és a magyar

eszmék legteljesebb kidomborításával tudjuk helyünket megállni. Az egyháznak ma különös és a háborúval összefüggő hivatása van: a lélek, a hit megtartása, megmentése, a hádbavonultak hozzátartozóinak erkölcsi és lehető anyagi támogatása.

Mint a nagyvárad egyház főgondnoka szeretettel, reménységgel üdvözlöm a most beiktatott lelkipásztort, dr. Incze Gábor. ki Sulyok István papi székében nehéz, de szép feladat betöltésére hivatott el s akinek úgy én, mint a presbiterium teljes támogatásunkat ígérjük az előbb körvonalazott program betöltésénél — fejezte be szavait a polgármester.

A magyar testvérfelekezetek üdvözlését tolmácsolták az evangélikus egyház részéről dr. Turmezey Sándor esperes, az unitárius egyház megbízásából Balázs Zsigmond tanár, presbiter és Lestyan Endre prelátor-kanonok pedig a katolikus egyház nevében üdvözlötte az új lelkipásztort és hangoztatta, ha valamikor szükség volt a keresztények összefogására, akkor ma hatványozottabb mértékben szükség van a lelkiségre.

Ha dogmatikai és egyházfegyelmi tekintetben eltérések vannak is a katolikus és református egyház között, de találkozzhatunk hegyműsikon és Krisztus szeretetében. Szent László ősi városában mindig megvolt a felekezeti béke és ezt a mai sul v

időkben még inkább kell őriznünk és féltő gonddal ápolnunk.

Az egyházak képviselőinek beszéde után még számos, nemes gondolatokban gazdag üdvözlés hangzott el egyházi és világi részből egyaránt, melyekre megindult hangon válaszolt dr. Incze Gábor.

A mindvégig ünnepi hangulatban lezajlott presbiteri ülés után a megjelent egyházi és világi vezetők közbeneden vettek részt.

Kijelölték a vetőmag vásárlására jogosult kereskedőket

Értesítem a város közönségét, hogy a 107.500/1943. K. M. számú rendelet alapján majoránna magot csak az alant felsorolt kereskedők vásárolhatnak:

Dr. Betegh Péter és Fia Pantodrog gyógynövény nagykereskedés Budapest, Ferenc-körút 35. Dr. Miklós gyógynövény nagykereskedés Budapest, Vilmos császár-ut 6. Fiola gyógynövénykereskedelmi kft. Budapest, V. József nádor-tér 6. Thalmyer és Seitz gyógyszerárnyagykereskedés és gyógyszervegyészeti laboratórium, Bartha kft., Budapest, IV. Váci-utca 37. Délvidéki Gyógy- és Ipari Növénytermelők Központi Szövetkezete Újvidék, Rojthy Antal és Tsa Komárom.

Nagyvárad, 1943. szeptember 10.
Dr. Gyapay s. k.
h. polgármester.

Hétfőn reggel megkezdtek működésüket az állami óvodák

Nagyvárad, szeptember 13. A nagytaradi állami óvodák hétfőn reggel megkezdtek működésüket. Mint értesülünk, igen sok szülő, valószínűleg megfelelő tájékozatlanság miatt, elmulasztotta az óvodaköteles gyermekek beiratását, amelynek határideje ezeptember 9, 10 és 11. napjain volt. A pótbéírásra megvan a lehetőség ezért ajánlatos a mulasztást pótolni.

Keresik egy aranyóra gazdáját

Nagyvárad, szeptember 13. Megírtuk, hogy Nagyváradon veszedelmes zsebmetező garázdálkodik, aki különösen az aranyórákat emeli el nagy előszeretettel. Mintegy nyolc károsult tett jelentést aranyórája eltűnéséről. Mint a rendőrség bünyügyi osztályától értesülünk, egy aranyóra a nyomozás során megkerült és igazolt tulajdonosa átveheti a rendőrkapitányságon. A jelek szerint a megkerült óra egy kilencedik károsult tulajdonosa lehet, mert a nyolc bejelentett károsult közül egyik sem ismerte fel a talált órában sajátját.

Szolgalatos gyógyszerárak:

V. CSOPORT:

KLEOPATRA gyógyszerár Kossuth Lajos-utca 2. (Barla Dezső) 15-15.

GSILLAG gyógyszerár, Mussolini-tér 3. (E. Csapó Z.) 25-51.

MATYAS KIRALY gyógyszerár, Szil János-u. 50. (Ajtay G. Gyula) 21-31.

SENT ANTAL gyógyszerár, Garli czy-u. 14. (Atlasz Lajos) 13-55.

A rádióiskola órarendje

Szeptember 14-én reggel fél kilenc órakor kezd el munkáját a vallás- és közoktatásügyi minisztérium Rádióiskolája. Az első előadás előtt Szinyei-Merse Jenő vallás- és közoktatásügyi miniszter szól az ifjúsághoz. Utána pedig órarend szerint megkezdődik a rádió hullámain keresztül a tanítók, tanárok és diákok közös munkája. A Rádióiskola órarendje, amely hétről-hétre pontosan megismétlődik, a következő:

Minden reggel 8.30-tól 8.45-ig a népi iskolába járó gyermekekhez szól a rádió. A 10 évnél fiatalabb tanulóknak ezenkívül még 9 óra és 9 óra 5 perc között az ifjúsági híreket is hallgassák meg. A középfoku anyagból a 10 és 14 év közötti tanulók számára 8.45-től 9 óráig és 3.30-tól 9.40-ig közvetít a rádió naponként egy-egy előadást. A 8.45-től 9 óráig terjedő előadásokon hétfőn történeletről, kedden magyarból, szerdán történeletről, csütörtökön magyarból, pénteken németből, szombaton földrajzból folyik az oktatás. 9.30 és 9.40 között hétfőn fizikából, kedden latinból, szerdán mennyiségtanból, csütörtökön vegytanból, pénteken természetrajzból, szombaton latinból kapnak utmutatást, illetve kis összefoglaló előadást a 10 és 14 év közötti tanulók. A 9 órától 9.05-ig tartó ifjúsági hírek ehhez a korcsoporthoz is szólnak. A felsőbbfoku oktatási anyagból a 14-18

év közötti diákok naponta négy előadást kapnak, még pedig az elsőt 8.45-től 9 óráig terjedő előadásokon hétfőn 9.30-ig, a harmadikat 9.40-től 9.50-ig, a negyediket 9.50-től 10 óráig. A napokinti négy-négy előadás sorrendje: hétfőn magyar, ipari ismeretek, vagy honvédelmi ismeretek, mennyiségtan, latin, kedden történet, ének, fizika, német. Szerdán: magyar, gazdaságtan, vegytan, földrajz. Csütörtökön: történet, háztartástan, mennyiségtan, latin. Pénteken: magyar, könyvvitel, fizika (csak három előadás), Szombaton: történet, neveléstan, természetrajz, német. Az ifjúsági híradás 9 órától 9.05 percig ehhez a korosztályhoz is szól. A pénteken szabadon hagyott 9.50 és 10 óra között hétfőn fizikából, kedden latin-előadás van. Minthogy a fenti órarend hétről-hétre változatlan, tanácsos, ha a tanulók ezt az órarendet kivágyják és elteszik maguknak, hogy mindig tudják, mikor vannak az őket érintő előadások. A 10 éven aluli gyerekek számára 8.45 és 9 óra közt pihenő van a Rádióiskola. A középfoku ismereteket hallgató 10 és 14 év közötti tanulók 9.05 és 9.30 között az aznap hallgatott első előadás feldolgozásával foglalkozhatnak. Míg a felsőbbfoku ismereteket hallgató 14 és 18 év közötti diákoknak a nekik szóló napi két előadás után 9.30-tól 9.40-ig van pihenőidejük.

Heti 19 vagon burgonyát kap Nagyvárad

Rövidesen megkezdik az útburkolatok javítását, sor kerül a velencei partfal építésére is — Faértekezlet volt a belügyminisztériumban

Dr. Soós István polgármester budapesti útjáról hazatérve, a következő nyilatkozatot tette lapunk munkatársának: — Budapesti útunk célja a belügyminiszter által kitűzött tűzifa-értekezleten való részvétel, de ezzel kapcsolatosan sikerült más városi problémákat is elintézni.

A tűzifaértekezleten Keresztes-Fischer Ferenc belügyminiszter elnökölt és vele együtt öt miniszter vett részt az értekezleten, még pedig: báró Bánffy Daniel földművelésügyi miniszter, Zsindely Ferenc kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter, Bornemisza Géza iparügyi miniszter, Szász Lajos közlekedési miniszter, valamint ezen minisztériumoknak államtitkárai és referensei, valamint a megyék főispánjai, alispánjai és a törvényhatósági jogú városok polgármesterei. Az értekezlet megnyitását és városokként letárgyalta a tűzifaellátás körül felmerült nehézségeket, ezeknek megoldási javaslatait és a jelenlévő miniszterek a konkrét esetekben azonnal nyilatkoztak bizonyos kérdésekben. Az értekezlet délután 3 órakor ért véget és d. u. 5 órakor újabb értekezlet volt a földművelésügyi minisztériumban, ahol részletben is megtárgyalták a minden egyes város részéről jelentkező problémákat.

Az értekezleten Nagyvárad város képviselőiben emlékiratot nyújtottam át, amelyben ismertetem mindazokat az okokat, amelyek miatt a tűzifaellátás nehézségeivel kell megküzdőnünk s előterjesztettem mindazon javaslatokat, amelyek a megoldást elősegíteni igyekeznek. A földművelésügyi minisztériumban ismerttettem az általam bevezetni határozott faellenőrző-japot, amelyet a minisztérium örömmel látott s amelyet a többi

városok is azonnal magukévá tettek. — A faértekezleten kívül a belügyminisztériumban folytattam tárgyalásokat. Mindenekelőtt a pótköltségvetés jóváhagyása tekintetében, amit elvileg jóváhagytak és annak végrehajtására felhatalmazást kaptam, Megsürgöttem az utak javítására kiutalt 150.000 pengő államegély folyósítását és mivel a pótköltségvetésben is jóváhagyták az ezen a címen felvett összeget, most már rövidesen megkezdjük az összes utcák burkolatának megjavítását.

A kereskedelmi minisztériumban sikerült jóváhagyni a velencei partfal építési munkálatait és a vonatkozó megállapodást magammal is hoztam, így a munkálatok a napokban valószínűleg megkezdődhetnek. A vízidíjak, a köztisztviselési díjak ügye is jóváhagyást nyert és az üzemek rövidesen megkezdhetik az új díjak behajtását.

Eljártam a burgonyaközpontban is, ahol sikerült elintézni, hogy a város közönsége részére heti 19 vagon burgonya leszállítása biztosítottassék.

Sürgősen kell kérni a borfogyasztási adókedvezményt

Felhívjuk a helybeli bortermelőket, valamint mindazon vidéki bortermelőket figyelmükre, akik bortermelésüket városunkba szállítják be, hogy a fogyasztási adószabályrendelet II. szakasza értelmében az 50 százalékos borfogyasztási adókedvezmény elnyerése céljából ezen igényüket a városi fogyasztási adóhivatalnál (Bemercsán tér 4. l. e.) 1943. szeptember 15-25. között a hivatalos

órák alatt szóban vagy írásban annál is inkább jelentsék be, mivel a fenti határidő után a bejelentésekről készített jegyzéket lezárjuk, s további adókedvezmény iránti vonatkozó igénybejelentést nem fogadunk el.

A bortermelőket a város területén termelt, illetőleg a szüret végén még készletükben lévő, ugyesintén a szüret idején más beszédesi körből (vidékről) további kezelés végett ide beszállított illetve bepincézett mustmennyiséget a szüret befejezését követő 8 napon belül hivatalunknál bejelenteni tartoznak. Nagyvárad, 1943. szeptember 13. Városi fogyasztási adóhivatal.

Olajosmagvak vásárlására kijelölt országos és körzeti kereskedők

A polgármesteri hivatal értesíti a város közönségét, hogy Nagyvárad thj város területén a következő országos, körzeti és helyi kereskedők vásárolhatnak gazdapont megadása mellett olajosmagvakat:

I. Országos kereskedők:

Andrási Bertalan Budapest V. Nádor u. 32. Barázda Mezőgazdasági és Kereskedelmi kft. Budapest VI. Vilmos császár ut 45. Bischoff és Alex Budapest Galamb u. 3. Fruges Terménykereskedelmi és Ipari R. T. Budapest V. Szabadság-tér 15. Gabonavásárló Rt. Budapest, V. Harmincad-u. 6. Hangya Szövetkezet Központ Budapest IX. Központ raktár u. 30-34. Magyar Gabonakereskedelmi R. T. Budapest V. József nádor-tér 8. Koós Elemér Budapest V. Vécsey u. 3. Ifj. Kovácsnay István Budapest V. Széchenyi u. 1. Kriege-Au Gyula Budapest V. Nádor u. 14. Magyar Mezőgazdák Szövetkezete Budapest V. Alkotmány-u. 29. Póhl Henrik Budapest IV. Váci u. 56-58. Székács Ferenc Budapest V. Kálmán-u. 22.

II. Körzeti kereskedők:

A) Budapesti cégek:

Korab Antal V. Nádor u. 25. Pázdán és Wolter Magkereskedelmi kft. VI. Vilmos császár ut 61. Terményértékesítő Szövetkezet V. Akadémia u. 11.

B) Vidéki cég:

Vitéz Hornyánszky Pál Nagyvárad.

Nagy sikerrel ismételték meg az N.M.K. műkedvelői a „Földindulás” című színművet

Nagyvárad. Vasárnap este 7 órai kezdettel, nagyszámú közönség előtt ismételte meg az NMK műkedvelői csoportja Kodolányi János: „Földindulás” c. kitűnő színművét.

A műkedvelők most is tehetségesen játszották szerepüket, amiért hálás tapsokkal jutalmazta őket a közönség. Első helyen érdemel dicséretet Hemly F. József úgy a rendezésért, mint elsőrendű alakításáért.

A szereplők: Máthé Rózi, László István, Vad Margit, ifj. Varga Lajos, Csendom Imre, Papp Ilona, Csendom Julia, Schmidt Rózi, Varga Mária, Prizant György, Jungel Zoltán, Magyar József, Nagy Julia, Zsofnyák József, Benkő Sándor és Süics Sándor kivétel nélkül jók voltak.

Sajnálattal kellett azonban megállapítani, hogy a közönség egy része nem ismerte fel a darab értékét s a legdrámaibb jeleneteknél egyáltalán nem tanúsított kellő komolyságot. Reméljük, hogy a közönségnek az az elenyésző része a jövőben több megértéssel figyelni a színműveket.

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
 SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA 5 SZÁM.
 Telefon: 12-27.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: 1 óra 4.30 P.
 3 óra 12.40 P.
 Postatakarékpénztári csekkzámlánk
 száma: 72.301.
 Kéziratokat nem adunk vissza.

Unnepélyes búcsút vett a városi rendőrszűrtör és őrszemélyzet a távozó dr. Horváth György főkapitány helyettesétől

Nagyvárad, szeptember 13. Mint jelentettük, a nagyvárad rendőrkapitány-ság három éven át volt vezetőjét dr. Horváth György főkapitányhelyettes a belügyminiszter Kacsára helyezte át. A főkapitányhelyettes a napokban napi-parancsban búcsúzott el a rendőrség valamennyi tagjától, majd a tisztviselői kartól barátságos vacsora keretében.

Hétfőn reggel 9 órakor távozott el Nagyváradról dr. Horváth György. A rendőrkapitány-ság előtt erre az alkalomra díszgyűlésben felsorakozott a rendőrség őrszemélyzete, élén a tisztikarral. A búcsú alkalmával megjelent a város rezséről dr. Hlatky Endre főispán és a főkapitányhelyettes családjának számos tisztelője.

A távozó dr. Horváth György autóra felsorakozott díszszázad elé hajtattott, szemlét tartott és néma búcsút vett a tisztelére kivonult rendőröktől. Azután feleségével együtt újra az autóbá szállt, amely lassan elgördült a rendőrkapitány-ság előtt, hogy tovább folytassa útját Kassa felé.

Eisenhowerrel akarják kibuktatni Roosevelt a legközelebbi választáson. Stockholm-ból jelentik: (Magyar Távirati Iroda.) Az INTERINF jelentései szerint Capper californiai szenátor javasolta, hogy a köztársaságiak az 1944 évi választáson jelöljék Eisenhower tábornokot. A nyugati államok szavazóinak és a népszerű tábornok személyes nimbuszának segítségével akarják elbuktatni Rooseveltt új jelölését.

A felnőttek tanfolyama a Baross Gábor kereskedelmi középiskolában újabb rendelkezés szerint nem november 3-án, hanem már szeptember 13-án kezdődik. Beiratkozások 13-án és 14-én 8-13 óráig. Megnyitják az I. és II. évfolyam. Bővebb felvilágosítással szívesen szolgál az igazgatóság.

FERENCJÓZSEF
KESERŰVIZ

Ismét kineveztek egy nőfelügyelőt a nagyvárad fogházhoz. Hirt adunk legutóbbi számunkban arról, hogy a m. kir. igazságügyminiszter nőfelügyelőt nevezett ki a nagyvárad fogházhoz. A Budapesti Közlöny szombati száma most újabb helyfelügyelő kinevezését közli. E szerint az igazságügyminiszter Csikméri Erzsébet márianosztrai lakost a nagyvárad fogházhoz II. osztályú altiszt minőségben kinevezte.

A LOVASEGYESÜLET KÖSZÖNETE A VÁROS VEZETŐSÉGÉNEK. A Gróf Tisza István Lovasegylet által rendezett nagyvárad őszi loversenyek erkölcsi és anyagi sikere azon nagyrésztük támogatásnak volt köszönhető, amelyben Nagyvárad város egyesületünk a f. évben részesíteni kegyeskedett. Amidőn ezért a nagybecsű segítségért ezúton mondunk hálás köszönetet, tesszük ezt abban a reményben, hogy az iránnyunkban megnyilatkozott áldozatkész-ség a hazai lótenyésztés örvendős fel-lendülésében és versenyüzemünk tökéletesedésében fogja megtalálni méltó jutalmát. Kérve az egyesület érdekében további szeretetét és jóindulatát, vagyunk a Gróf Tisza István Lovasegylet nevében kiváló tisztelettel és nagyra-be-csüléssel: Nadányi Pál sk. elnök, Markovits Manó sk. titkár.

MUSSOLININEK, az olasz nép nagy vezérének életrajza olcsó kiadásban kapható a „Magyar Lapok” kiadóhivatalában.

SZÓRAKOZTATÓ ZENÉT JÁTSZOTT A KÉK MACSKA ÉTTEREM CIGÁNY-ZENEKARA A SEBESÜLT KATONÁKNAK. Nagyvárad. Szombaton délután a Kékmacska cigányzenekara ellátogatott a sebesült kórházba s ott elő-ször is az udvaron, a lábhadózkodnak muzsikáltak. A jobbhangú katonák szóló énekekkel szerepeltek. Utána a kórházteremben is muzsikáltak a súlyos betegeknek. Igen jó hangula-tot teremtett a kiváló zenekar a katonák nagyon hálásak voltak a nagyszerű délutáni szórakoztatásért.

Burgonya-igénylők figyelmébe! A Nemzeti Munkaközpont titkársága fel-kéri mindazon kisüzemekben dolgozó NEMK tagokat, akik burgonyát óhajta-nak igényelni, hogy igénylőseiket leg-később szerdán este 7 óráig jelentse-ék be a NEMK titkárságon.

Mavosz nyugdíjasok. Gülbaba burgo-nya megérkezett. Ráfizetés mázsán-ként négy pengő, fizetendő átvételkor. Kiosztás kedden, szerdán MAV raktár-ban. Ellárolása még nincs.

Földadóelengedésre tarthatnak igényt a károsult gyümölcs-termelők

Ismeretjük a földművelésügyi miniszter rendeletét

A gyümölcsösök minősítése a mult-ban, különösen adóügyekben nem volt egységes. Ennek következtében előfordult az, hogy a gyümölcs-ter-melők hiába fordultak az őket ért elemi károk esetén adóelengedési kérelmükkel az erre illetékes ható-ságokhoz: kérelmükkel elutasították őket. A kérdés rendezése érdekében a Gyümölcstermelők Országos Egye-sülete közgyűléseinek határozata alap-ján az egyesület felterjesztést tett a földművelésügyi miniszterhez. Indok-al mérlégesen alapján a miniszter ur az alábbi rendeletet adta ki:

Folyó évi június hó 9-i felterjesz-tésére értesitem a t. Egyesületet, hogy az elemi károkkal kapcsolat-ban adható földadó elengedésekről az 1940. évi XXII. t.-c. rendelkezik. A törvény 3. §-ának (3) bekezdése szerint: A kerteknél, ideértve a fa-iskolákat is, mint rendkívüli káro-kat okozó elemi csapások, a földadó elengedésére igényt adnak:

- a) a jégeső, az árvíz;
- b) a fagy, a rovarok és növény-betegségek a kerteknek valamely te-rületrészén és méncsak szőlővív-sán. Megjegyzem, hogy a földadó hi-vatalos összehállítása szerint (E. II.

Tasnády Fekete Mária, Bordy Bella, Csontos, Ajtay

Két leány az utcán

APOLLO

Portugáliát is háborúba akarják vonni az angoiszások

Lisszabonból jelentik: (MTI) Az an-gol és amerikai lapok olyan híreket közölnek, hogy japán csapatösszevoná-sok történnek Macao portugál gyarmat körül. A japánok állítólag tervbe vet-ték a gyarmat elfoglalását. Portugá-liában nagyobbszabású behívások tör-téntek.

A lisszaboni kikötőbe több amerikai hajó futott be Portugáliának szánt ha-dianyaggal. Lisszabon városi tanácsa rendeletet adott ki légvédelmi előkés-zületeknek szeptember 25-ig történő befejezésére. Légvédelmi gyakorlatot tartanak elsőtétitű próbakkal együtt.

Meghalt Harsányi Zsolt édesanyja. A MTI jelenti: Özv. sárospataki Hará-ny Ödönné, Harsányi Zsolt édesanyja, 79 éves korában, folyó hó 11-én el-hunyt. Hétfőn, 15-én temetik a Farkas-réti temetőben.

EJSZAKAI TOLVAJ GARAZDAL-KODOTT A FRANCIA UTCÁBAN. Nagyvárad, szept. 13. Vasárnap fel-jelentést tett Budai Ernő nyugalma-zott bányagazgató a rendőrségen, hogy a Francia-utca 7. szám alatti lakásán vasárnap virradó éjszaka ismeretlen tettes behatolt az udvar-ra és az ottan talált ruhaneműket, ellopta. A tolvaj felfeszítette a baromfi-kretrec lezárt ajtaját is, de munkájá-ban valószínűleg megzavarhatták, mert tovább nem folytatta munká-ját. Hasonló feljelentések már több esetben történtek, miért is a rend-őrség erőyes nyomozást vezetett be az egyre szaporodó tolvajok kézre-kerítésére.

Ipartestületi hírek

Felhívás azokhoz, akik mesterviz-sgára készülnek! A m. kir. Gépipari Középiskola Igazgatósága újabb mes-tervizsgára előkészítő tanfolyamot ren-dez. Felhívjuk az érdekeltek figyelmét, hogy ezen tanfolyamra feltétlenül je-lentkezzenek az iskola igazgatóságánál (Schlauch-tér 26.) Részvételi díj 15 pen-gő. A tanfolyam kb. 2 hónapig tart. Ezen tanfolyam elvégzésére ismételtel felhívjuk figyelmüket, mert a vizsga sikere a tanfolyamon való részvételtől függ.

Felhívás az iparosokhoz! Felhívjuk az iparosok figyelmét, hogy alkalm-a-zottaikat 8 napon belül kötelesek az Ipartestületnél be- és kijelenteni. En-nek elmulasztása kihágást képez és a kihágókat a rendőrbüntetőbíró szügu-ru büntetésben fogja részesíteni. Fel-hívjuk végül a munkaadó iparosok fi-gyelmét arra is, hogy a munkából való kilépést is maguk kötelesek az ipar-tesztületnél eszközölni és a munka-könyvet ne adják a munkás kezébe amíg abba a kilépés és a fizetés fel-jegyezve nincs, mert ez is kihágást képez.

Az Ipartestület Faipari szakosztálya felhívja tagjai figyelmét, hogy a szept-ember havi szegjegyekért és vashuzal-jegyekért 1943. szeptember 13-tól 18a déli 1 óráig jelentkezzenek a szakos-ztály irodájában a hivatalos órák alatt. Elnökség.

Komoly tehetségek jelentkeztek a városi úszónapokon

Nagyvárad, szept. 13. Szombaton és vasárnap Nagyváradon is megren-dezték az országos úszónapokat, ame-lyeknek az volt a céljuk, hogy prop-agandát fejtsenek ki az úszóspórt-nak és alkalmat szolgáltatassanak arra, az ifjuság köréből kiválasszák a fej-lődésképes, tehetségeket.

A városi strandfürdőben nagy ér-deklődés mellett játszódtak le a ver-senyek az országos úszónapok keretében. A mérkőzésre összesereglett ifjuságnak Arany Paszkál premontrei tanár mondott buzdító beszédet, méltatva az úszóspórt jelentőségét. Majd életkor szerinti csoportokban úsztak versenyt az ifjak, először a már bizonyos teljesítményekre is visz-szatekintő fiúk és leányok, majd pe-dig azok, akik csak az idei évadban tanultak meg úszni. Bozóky mester keze alatt. Az újoncok között is sok, komoly reményekre jogosító tehetség mutatkozott, kik közül többen mind-járt be is iratkoztak a NSE úszószak-osztályába. Valamennyi versenyző szép kivitelű emléklapot kapott, amely igazolja, hogy az illető a nagy-várad országos úszónapokon tanu-ságot tett úszástudásáról.

A Bozóky László úszómester, Be-leznay Andor testnevelési tanár és Duorzsák László városi tisztviselő MUSz megbízott által szakszereiben le-vezetett versenyek részletes eredmé-nyeit lapunk legközelebbi számában közöljük.

SPORT

Szép magyar győzelem Stockholmban

Magyarország - Svédország 3:2 (1:2)

Stockholm. A válogatott vasárnap zsufolásig megtelt nézőtér előtt, igen erős küzdelem után, 3:2 (1:2) arányban győzött a svéd válogatott, együttes ellen.

Több, mint 33.000 néző jelent meg a fontos sportesemény alkalmából és a diszpáholyban helyet foglalt a svéd trónörökös és mellette a stockholmi magyar követ is. A mérkőzést ideális labdarugó időben játszották le. Erősen borús volt az idő, de szél nem fujt. A földön csuszáltak a játékosok, különösen a magyarok. Szünet előtt a várakozásnak megfelelően a svédok támadták többször is a magyarokat, de ezek a támadások többször is megelődöztek. A második félidőben azonban a magyar válogatott hozzászokott a pályára talajához, leküzdötte a kezdeti elfogódottságát és veszélyesebbnek bizonyult, mint ellenfele. A győzelmi körülmények közötti megérdemelt, jóllehet a győztes gól a svédök öngóljából esett. A svéd közönség általában igen pártatlan volt és több ízben megtapsolta a magyarok szép akcióit. Különösen Tóth kapu bravurozása védelmi tetszettek a közönségnek. A csapat általában jól játszott, sőt még az utolsó Egressy is szünet után bejött a játékba. A küzdelem elég kemény volt, sok szabadrugás és szöglet is akadt, durvaság azonban nem történt. A svédök kihasználják testi erejüket. A szokásos ünnepléses külsőségek után, a játék nagyon is heves iramban kezdődött.

A svédök közönségük lelkesítésére, egyik veszélyes támadást a másik után vezették és a 8-ik percben Nordahl, svéd középosztár révén a vezetést is megszerezték. (0:1.) A magyar csapat lassan szintén lendületbe jött és több eredménytelen akció után, a 11-ik percben, Zsen-gellér lövésével egyenlített (1:1.) Ekkor még csak fokozódott az iram és mindkét csapat erősen küzdött a vezetéért. A 40-ik percben többet támadó svédök Nordahl útján a vezetést ismét megszerezték. (1:2.)

Szünet után, nagy meglepetésre a magyar együttes vette át a veszélyesebb támadó szerepét és szép csatárakciók után, a 4-ik percben Sárvari révén kiegyenlített. (2:2.) Ekkor még hevesebbé vált a küzdelem. A játék ide-oda hullámzott, a magyar védelem azonban szilárdan állott a lábán, a csatárok pedig mind veszélyesebb támadást vezettek. A 31-ik percben igen veszélyes helyzet alakult ki a svéd kapu előtt és közben a labda Leander háttvéd lábáról a svéd kapuba perdült. (3:2.) Öngól. A hátralévő negyedóránban a svédök mindent megkísértek, hogy kiegyenlítsenek, de a magyar védelem megbízhatóan dolgozott, ha kellett, a csatárok is hátramentek segíteni. A mérkőzés magyar győzelemmel végződött, amit a pártatlan közönség a játék végén, a magyar csapat levonulásakor lelkes tapsal ismert el.

A Szeged ezután sem adja meg magát, hanem veszélyes támadásokkal veszélyeztet.

Szögletarány: 5:3 (2:1) az SzVSE javára.

Bírálat: A NAC tartalékosan is egységesebb csapatnak mutatkozott ellenfelénél. A szegedi csapat nagy erénye küzdenitudása, ha összeforr ez az együttes, minden ellenfelének kemény diót fog jelenteni a bajnokságban is.

Egyénileg a NAC-ból Vécei és utódja, Tóth is jól látta el feladatát. Bodoki sokkal megbízhatóbb volt, mint Ónody. A fedezettségben Ferenci-Fernbachon meglátszott, hogy a második mérkőzést játssza. Lóránt nem csatárjátékos. Kovács II. az I. félidőben nagy kedvvel játszott, a II.-ban visszacsúszott. Barna erősebb játéka továbbra is előnyösen fejlődik. Bárdosi sokat szeleskedett.

Az SzVSE-ből Papp, Kolozsi, Tihanyi és Fábán II. játéka emelkedett ki.

Nyilatkozatok:

Berkessy Elemér, a SzVSE edzője: Egészen meglepett, hogy a NAC a nagygyűni nélkül is ilyen jól játszik.

Krüger Károly, NAC sportigazgató: Meglátszik a szegedi vasutas csapaton, hogy jó kezekben van. Berkessy Elemér még sokkal többet is ki fog hozni ebből az együttesből. A NAC játéka meglátszott a válogatott hiánya.

Nagyvárad Máv - Püspök-ladányi MAV 3:0 (1:0)

Játékvezető: Bartha, NB III. bajnoki mérkőzés.

Igen élénk iramu mérkőzésen, a jobb erőnlétben játszó helyi MAV megérdemelten győzött. Holnapi számunkban részletesen közöljük a két vasutas csapat-bajnoki találkozójának lefolyását.

NAC III Orosházai MTK 6:1 (4:1)

Játékvezető: Kovács II. Kerületi II. osztályu bajnokság.

A sokkal iskolázottabb zöld-fehérek csapata még nagyobb gólaránnyal is győzhetett volna. A mérkőzés lefolyását holnapi számunkban részletesen közöljük.

Kikapott Szombathelyen a magyar B válogatott

Szombathelyen a város válogatott labdarugó csapata vasárnap 5:2 (1:0) arányban győzött a magyar B válogatott labdarugók csapata ellen.

Barátságos mérkőzések

Ujvidék: UAG—Győri ETO 3:2 (3:1).

Diósgyőr: DVSC—DiMÁVAG 4:4 (3:1).

Kolozsvár: Bástya—MÁV 4:2 (1:0).

Szolnok: MÁV—Elckromos 9:4

Kitűnően sikerültek a várad országos uszónapok

Mint előzetes híradásainkban bejelentettük, Nagyváradon szombaton és vasárnap kétnapos országos uszóversenyt rendeztek. Ezek a napokon mérték össze erejüket azok az ifjak is, akik a nyár folyamán tanultak meg uszni. A kétnapos uszóverseny igen nagy hírverést jelent a nagyvárad uszósportnak s úgy éreztük, hogy ezzel az igen jól rendezett uszóviadallal alapkövét rakták le városunkban egy kialakuló nagy-szabású vizisportnak.

A kétnapos uszóverseny eredményeiből kiemelkedik Berecki 100 méteren elért 1:47 perces ideje, a részletes eredményekkel legközelebbi számunkban foglalkozunk.

A tartalékos NAC is győzött a Szegedi VSE ellen

NAC - SzVSE 2:1 (1:0)

Igen szép futballidőben gyülekezett a közönség és igen kíváncsian várta, hogy az erősen tartalékos NAC milyen eredményt tud kiharcolni a szegedi vasutasok együttesétől. Sokan horulátok voltak, különképpen amiatt, hogy Bodoki és Ferenci-Fernbach végigjátszotta a NAC III. -AMTK mérkőzését is.

Legalább 2500 néző volt már együtt, amikor Kovács II. játékvezető sipjelére az alábbi felállítással kezdtek a csapatok:

NAC: Vécei, Bodoki, Ónody, Szegedi, Juhász, Deményi, Ferenci-Fernbach, Lóránt, Kovács II., Barna, Bárdosi.

SzVSE: Papp, Koppány, Sajtos, Pakó, Kolozsi, Kalocsai, Fábán II., Ottó, Tihanyi, Borbély I., Burdik.

A NAC lendül támadásba a játék elején, de nyomban ellentámadásba megy a vendégcsapat és Véceinek máris Fábán II. lövését kell fogni, majd a 4. percben Tihanyi lö hatalmas kapufát. Tihanyi különösen nagy kedvvel harcol és a következő percben Ónody már csak kézzel tudja fogni a 16-on kívül. Tihanyi a sorsfalba lövi a szabadrugást. Látszik a vasutascsapat játéka, hogy a játék elején szeretne eredményt kiharcolni. Minden labdán rajta vannak. Az újabb roham azonban csak szabadrugást eredményez, de utána a NAC is szöglettel válaszol, azonban egyikből sem lesz semmi.

Barna sok szép támadást indít el

és a lövésekkel sem adós, csak mint ha most gyengébb volna a puskapor. A másik oldalon Tihanyi és Fábán jeleskedik, jól áll azonban a lábán a zöld-fehér védelem is, különösen Bodoki megbízható. Az SzVSE-nél Papp kapus tűnik ki szép védeéseivel.

A félidő végére kialakult NAC főlény a 44. percben hozza meg az eredményt. Szegedi szabado: küld a kapu elé. Kovács II. rászurja, ám Papp résen van és kiüti, de rossz helyre, mert ott van a szemfüles Ferenci-Fernbach és a jobb felső sarokba lövi a bőrt. A gólvonalon álló Koppány kézzel próbálja védeni, azonban már csak beljebb tudja tolni a labdát. 1:0. Ujrakezdés után vége is az I. félidőnek.

A II. félidőben a NAC-nál Vécei helyett Tóth áll a kapuba, a SzVSE-ban pedig Kalocsai marad ki a csapatból és Pétervári a friss erő.

Váltakozó játék után, Ferenci-Fernbach szép beadását Barna emberbe lövi, majd Lóránt labdáját vágja fölé a bálösszekötő 5 lépésről. De feljön a vendégcsapat is. Tihanyi támad veszélyesen és Ónody csak kézzel tudja visszatartani a 16-osnál. A szabadrugásnak Tihanyi áll neki és élesen a bal felső sarokba lö a 17. percben 1:1.

A 20. percben azonban már ismét vezet a NAC. Juhász ad előre egy hosszú labdát. Koppány elvág és a résen lövi Bárdosi átmeneti a kifutó Papp feje felett. 2:1.

APRÓHIRDETÉSEK

Adós-vétel

Eladó 10 hónapos magyar vizsla. — Mezey Mihály-u. 13. 688

Jóállapotban lévő teljesen felszerelt takaréktűzhely megvételre kerestetik, Imrik ügyvédnél, Pázmány Péter-u. 17. szám. 687

Kombinátszoba, konyha, rekamier eladó, Verő asztalos, Kapucinus-u. 11. 689

Állást nyec

Fűszer és cseméje szakma ismerettel ügyes kiszolgáló kiasszonyt felvezek. Címet a kiadóba kérek, az eddigi gyakorlat megjelölésével. 683

Állás: kezes

Házmeslornak ajánlkozik fiatal csalados ácsiparos, Szent László gimnáziumnál (Boesckay-u. 5.) Stokker Andras 697

Hűlőn léle

Fertőtlenítést, poloska mely és m.n. dennemu ferzek arvasat 38 évi gyakorlattal vállalja Varza Dankó Pieta-utca 6. Telefon 27-56. 313

Paragázzal poloskat melyt, petert mindenből felelősséggel irtja. Csutoras-sziget-u. 7. Telefon 14-21. 664

Kölsön 5 éves, 5 és fél százalékos költségmentesen. Hitelszövetkezettel. Bethlen Istvan-u. 6. kaphato 693

Nagyipari vállalat kereskedelmileg képzett tisztviselő alkalmaz. Nemzetnyelvtudás előny. Főkeresztany jellegre kiadohivatába. 681

Ingatlan

Eladó több beköltözhető magánház, bérház és üzletház, telkek, szőlők. T. T. táyné, Szigligeti-u. 12. 493

Oktatás

Gimnázistákat nagy gyakorlatú, rendelkező középiskolai tanár szeptember és október hónapokban a következő iskolaévre felelősséggel előkézzik. Cím a kiadohivatásban. 615

Lakás

Butorozott egy szobás lakást keres, öskerosztény, nőtlen, rendes, tisztaságot kedvelő uriember (azonnalra) vagy mielőbb. Rákóczi-ut 10-12. számú házak közelében vagy azt környező utcákba. Lehetőleg koszt és teljes ellátással, vagy anélkül is. Zárt borítékban ajánlatot kér „Dunántúli” jellegre a kiadóba. 638

Elveszett

Elveszett 2 kulcs karikán vasárnap este a focitán. Megtaláló jutalom ellenében adja le az anyakönyvi hivatalban. 698

Kávéházakban és vendéglőkben kerje

KIADÓTULAJDONOS:

SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA R-T.

A szerkesztési felelősséget viselő: Dr. Pál Árnád, igazgató, Szent László-nyomda R-T. 12. sz. u. 12. sz. u. 12. sz. u.

Készült a Szent László-nyomda r. t. körforgógépén. Nagyvárad, Szilágyi Dzsózsef-utca 5. szám.